

“LES TRECE”

SINOPSI

La desmemoria ha estat i segueix sent l'assignatura pendent d'Espanya, amb milers de fosses comunes encara per obrir i llegats de falsos herois aclamats amb noms de carrers, grans monuments i estàtues. Totes elles, les tretze, són el punt de partida que inspira aquesta història ficcionada per recordar a totes les milicianes que van agafar el fusell per lluitar contra el feixisme i l'opressió. Un espectacle a cavall entre el teatre documental i el musical que explora amb un llenguatge multidisciplinari, la duresa dels que van viure aquells anys grisos plens de misèria, i que sempre han demanat perdó perquè: *esta guerra no tendríamos que haberla perdido.*

FITXA ARTÍSTICA I TÈCNICA

Dramatúrgia i direcció: **Jaume Viñas**
Direcció musical: **Cisco Cruz**

Intèrprets: **Ingrid Aceituno, Clàudia Bargalló, Martina Bigas, Meritxell Boix, Laura Galera, Laia Gómez, Laura Grané, Marc Inés, María Jiménez, Ares Lara, Aina Machuca, Jordi Pérez, Claudia Quiñones, Ona Rocosa, Héctor Valenzuela, Xènia Vall-Ilosada, Daniel Velázquez, Rita Vidal, Aina Serra.**

Assessora de moviment: **Beatriz Macías**
Vestuari: **Laura Grané i la companyia**
Producció: **Daria Nicolau**

PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

PROPOSTA PRÈVIA ABANS DE VEURE L'OBRA

FEU UNA RECERCA SOBRE...

- Els diferents estils i gèneres contemporanis de teatre: Teatre polític, teatre foro, teatre documental, teatre verbatim i l'auto ficció.
- Exploreu l'origen del teatre documental i els autors que el van impulsar. Quines obres van representar: Peter Weis, Andres Veiel o Michel Zcheweiser. Com era la posada en escena d'aquestes obres.
- El context de la Guerra civil espanyola: període, quins bàndols s'enfrontaven, qui va guanyar la guerra, conseqüències als perdedors de la guerra.
- Qui era Franco, què és el Valle de los Caídos, que va representar la Batalla de l'Ebre?
- El paper fonamental de les milícies i les brigades internacionals: qui eren, qui les formava, homes i dones?
- El paper de la dona durant la guerra civil: van intervenir en la guerra? En que van contribuir?
- A què es refereix el terme "desmemòria" dins del context Memòria històrica de la guerra civil espanyola. Quina comunitat activista s'encarrega de la cerca de fosses de la guerra civil i amb quin objectiu.
- Compartiu algunes obres musicals que hagueu gaudit en algun moment del vostre recorregut acadèmic: tant amb els i les companyes com en l'àmbit personal.

INVESTIGA SOBRE L'AUTOR, EL DIRECTOR I L'INTÈRPRET DE L'OBRA

- Qui és el director i dramaturg Jaume Viñas? I el compositor Cisco Cruz? Quines obres de teatre han portat als escenaris?
- Investigueu sobre espectacles que han realitzat alumnes de diferents escoles d'interpretació i que hagin convertit un exercici pràctic del seu recorregut artístic en un espectacle professional (Escola Cococomín, Memory, Eòlia)
- Trobeu els criteris que utilitza l'Associació d'actors i actrius professionals de Catalunya per assignar-li la professionalitat a un actor i admetre'l a l'Associació: un estudiant d'interpretació es considera un actor o actriu professional?

ALTRES ACTIVITATS RECOMANADES

• Anem al teatre. Decàleg del bon espectador. **Annex 1**

• Els oficis de les arts escèniques. **Annex 3**

PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

PROPOSTA PER DESPRÉS DE VEURE L'OBRA

SOBRE L'OBRA EN GENERAL

(Us proposem crear un debat conjunt a partir d'aquestes preguntes. Podeu disposar les cadires en semi cercle per potenciar la participació de l'alumnat):

- Us ha agradat l'obra? Us ha emocionat? Us ha fet riure? Us ha fet plorar? Us ha fet pensar?
- Recordeu i compartiu el que ha sigut per a vosaltres el millor moment de l'obra per la seva poètica, per la seva musicalitat, dramatisme o per un moment de revelació personal que us hagi despertat.
- A quin estil contemporani teatral pertany l'obra? Teatre documental, auto ficció?
- Què destacaríeu del muntatge? La interpretació, l'escenografia, les cançons, l'element coral, la simplicitat escènica?
- Quin diries que és el tema principal de l'obra? I quins els subtemes?
- Respecte el títol de l'obra perquè es diu "Les Trece" si en realitat són 14 dones? Per què hi ha un judici contra aquestes tretze dones? Què i a qui perseguia el govern franquista?
- En què es basa el masclisme que promulgava el franquisme? Actualment les dones pateixen aquesta discriminació? S'ha arribat a una igualtat total en la participació de les dones en llocs de treball que havien sigut exclusivament per a homes com el servei militar, la policia o els Bombers?
- Creus que l'obra ajuda a potenciar el valor de la igualtat entre homes i dones? Quins moments recordes de l'espectacle que potenciïn aquesta igualtat?

US PROPOSEM QUE OBRIU UN DEBAT PER COMPARTIR LE VOSTRES OPINIONS SOBRE LA NECESSITAT DE RESOLDRE ELS CONFLICTES I LES DIFERÈNCIES A TRAVÉS DE LA LLUITA ARMADA

- Coneixeu algun país que no disposi d'exercit militar? Creieu que és imprescindible que un país disposi d'estructura per a la defensa de les Forces armades? És necessari que es compri i es disposi d'armament?
- Quines guerres vigents perduren actives a Europa? I a la resta del món? Quines han tingut lloc a Espanya i a Catalunya?
- Feu diferents grups de treball de quatre o cinc persones i penseu amb mecanismes que podem desenvolupar les persones enlloc d'imposar la força: acords, diàleg, respecte,... Quan és imprescindible utilitzar la força física quan tinc conflictes amb una o més persones?

US PROPOSEM QUE OBRIU UN DEBAT PER COMPARTIR LE VOSTRES OPINIONS SOBRE LA NECESSITAT DE RESOLDRE ELS CONFLICTES I LES DIFERÈNCIES A TRAVÉS DE LA LLUITA ARMADA

- La pobresa i el racionament alimentari que van patir.
- La prohibició de l'ús de la llengua catalana públicament i a les escoles.
- La manca de llibertat sexual i la homofòbia durant la dictadura.
- El dol per aquells que van morir lluitant.
- La immigració a Sud Amèrica dels que fugien del franquisme.

SOBRE EL TEMA PRINCIPAL DE L'OBRA

(Us proposem fer grups de 4 o 5 alumnes on preparar una breu exposició sobre el tema o temes principals de l'obra. Per fer una bona preparació de l'exposició us recomanem que seguïu els consells en l'Art de la Oratòria proposats a l'Annex 4)

La tutora o el tutor pot assignar un tema a cada grup, per tal que es preparin una breu exposició en públic on participin tots els integrants:

1. La igualtat de gènere en l'accés a tasques laborals de risc i força.
2. L'Associació per a la recuperació de la Memòria històrica i els reptes assolits.
3. Les milícies de dones durant la guerra civil espanyola.
4. La vulneració dels drets de les dones durant el franquisme.
5. La llibertat d'expressió i els valors que perseguen el bàndol republicà.

PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

PROPOSTA PER DESPRÉS DE VEURE L'OBRA

EXERCICI DE SINESTÈSIA:

A l'obra de "Les Trece" hi ha molta presència de la música. La música li dona a cada escena un color, ajuda a l'espectador a evocar-li un estat. La direcció escènica de l'espectacle pretén estimular la Sinestèsia de l'espectador.

Neil Harbison és un artista català que pinta quadres de colors en base a sons i la música que escolta. Per conèixer més l'artista clica aquest [enllaç](#)

Per conèixer millor la Sinestèsia clica aquest [enllaç](#)

Us recomanem també escoltar i veure vídeos de l'artista Jacob Collier. Aconsegueix que el públic dels grans estadis visqui la música d'una manera única. El públic forma part de la seva música interaccionant amb ell.

- Juguem a ser Neil Harbison: Aquesta capacitat de sinestèsia potser la teniu! És com un súper poder! Assigneu colors a diferents estils de música. Compartiu la vostra sinestèsia amb les companyes i companys.

De quin color seria la portada d'un disc de música clàssica? De música per meditar? De música electrònica? De música rock? De música francesa? De música catalana? De música de festa major?

Ara que cadascú faci una proposta al grup i proposi diverses associacions de colors i altres elements perceptius: quin color té la guerra, la calma, els infants, l'escola, un dia de pluja, ... (imagineu, inventeu, jugueu!)

PRÀCTICA D'UN EXERCICI PLÀSTIC DE SIMBOLOGIA POÈTICA

Així com en l'espectacle de "Les Trece", les actrius i els actors utilitzen elements simbòlics com els pals per fer de fusells o el caixó que té una múltiple funció poètica (maleta, trinxera, instrument musical...) us proposem que amb grups de dos o de tres companyes i companys mireu de crear i escenificar una història breu, mirant d'utilitzar un objecte amb múltiples funcions. Per a la posada en escena penseu amb alguna experiència viscuda o fictícia en algun viatge, una anècdota a l'escola o alguna situació de perill superada. La posada en escena no hauria de ser superior a cinc minuts.

Els objectes poden ser: llibres, cadires, taules, unes bosses de plàstic, un abric...

PROJECCIÓ DE LA PEL·LÍCULA "LAS TRECE ROSAS" de Emilio Martínez-Lázaro: Us recomanem que celebren una tarda de crispets i pel·lícula i que projecteu a l'aula aquesta pel·lícula. Quan acabi podeu obrir un debat y trobar les semblances i diferències entre la pel·lícula i l'espectacle teatral de Les Trece.

LECTURA DEL LLIBRE "LAS TRECE ROSAS" de Carlos Fontseca i trobar també les semblances amb la proposta escènica.

ALTRES ACTIVITATS RECOMANADES

- Promovem Una Mirada crítica *Annex 2*

ANEM AL TEATRE

DECÀLEG DEL BON ESPECTADOR

- Treballem a classe l'espectacle que anirem a veure.** Informar-nos del context històric, els personatges... de l'obra ens ajuda a gaudir-ne.
- Al teatre hem de ser puntuals.**
- Abans de començar l'espectacle recordeu desconnectar les alarmes dels rellotges i els telèfons mòbils,** que fan interferències i impedeixen que els aparells tècnics de l'espectacle funcionin correctament i també despisten els actors i actrius.
- Respecteu el mobiliari del teatre.**
- El silenci durant l'obra** és indispensable, els actors i actrius necessiten concentració i treballen perquè vosaltres xaleu, gaudiu. Si per una causa urgent heu de marxar de la sala, **procureu que la vostra sortida no provoqui soroll** ni molèstia als altres.
- Si teniu tos,** si no la podeu evitar, estossegeu de manera discreta. Això, si es repeteix, molesta els actors i els altres espectadors de la sala.
- Una cosa que no podem quan anem al teatre, per respecte als actors i actrius, és menjar.**
- Els aplaudiments,** no pas els xiulets ni els crits, són la millor recompensa als actors i equip tècnic al teatre, és l'equip que us ha fet passar una estona agradable.

Imageneu quina seria la millor manera de difondre aquest decàleg i poseu-ho en acció!

Exemple: Creant un vídeo o fent unes il·lustracions divertides

PROMOVEM UNA MIRADA CRÍTICA

COM ESCRIURE UNA CRÍTICA?

- Pensa en un títol atractiu i fidel al que escriuràs després.
- Recorda tots els aspectes artístics (interpretació, text, direcció...) i tècnics (llum, so, escenografia, vestuari...).
- Redacta amb frases simples. Fes-ne primer un esborrany i rellegeix-lo diverses vegades.
- Una crítica és un text que valora un espectacle. Utilitza els adjectius.
- Es tracta d'un text que no pot revelar secrets. Vigila amb els "spoilers", i no avancis el desenllaç!
- Inclou referències a altres espectacles, si escau, o a altres productes culturals/audiovisuals que et sembli que ajuden a situar l'espectador/a (des de literatura infantil fins a sèries, pel·lícules, etc.).
- Pensa que la il·luminació, la música o l'escenografia formen part de l'espectacle. Para-hi atenció i pensa si ha estat adequat per la manera en com s'ha explicat la història.
- Passa-t'ho bé escrivint, sent honest amb el que penses i respectuós amb l'artista que ha servit el muntatge. Procura informar-te mínimament de quins són els seus llenguatges i codis escènics.

Desperteu la vostra ànima crítica desenvolupant una crítica teatral.

Exemple: Escriviu una crítica o feu un vídeo amb el vostre parer sobre l'obra

Convertiu-vos en periodistes i investigueu sobre aquests oficis!

Exemple: Busqueu entre les famílies de l'escola una persona que desenvolupi professionalment algun d'aquests oficis i feu-li una entrevista

ELS OFICIS

DE LES ARTS ESCÈNIQUES

Actor/actriu: Persones que actuen, representen personatges en una obra de teatre.

Compositor/a musical: Quan un espectacle inclou música és la persona encarregada de crear-la.

Coreògraf/a: Persona encarregada de compondre els moviments, les figures i els passos de danses d'acord amb la música.

Director/a: Responsable de convertir un text en una representació viva. Interpreta el text, planteja una posada en escena a partir d'uns esquemes estètics i conceptuals i estimula els actors i actrius i tècnics per aconseguir un treball en comú.

Dissenyador/a de so: Persona encarregada de l'ambientació sonora de l'espectacle: cerca músiques i sons necessaris per crear l'ambient a la representació.

Dramaturg/a: Autor/a de teatre o bé la persona encarregada de fer dramatitzacions.

Escenògraf/a: Responsable d'organitzar dramàticament l'espai on ha de transcórrer l'acció de l'obra, també tria el disseny dels mobles

i objectes que apareixen a l'escenari. Juga transformant els colors, els volums i l'espai.

Figurista: Encarregat/ada de dissenyar el vestuari que porten els actors i actrius i que anirà d'acord amb les característiques del personatge, l'espai, el context històric...

Il·luminador/a: S'encarrega de la part artística de la llum. És qui il·lumina l'espai amb colors i formes que acompanyen el relat de l'obra.

Maquinista (o tramoista): Encarregat de posar i treure els objectes de grans dimensions que es fan servir a l'obra.

Productor/a: Persona o empresa que aporta els recursos tècnics i humans necessaris perquè una obra de teatre pugui fer-se realitat.

Regidor/a: Persona responsable de l'organització dels moviments i efectes escènics disposats pel director/a.

Tramoista: Persona que construeix, que dirigeix, les tramoies d'un teatre.

INFORMACIÓ ORIENTATIVA

L'ART DE LA ORATÒRIA

- Segons el filòsof Aristòtil, per tal que el nostre discurs arribi de manera clara i estructurada per aquells que ens escolten és important tenir en compte tres aspectes:
 - Ethos: mantenir una actitud física que potenciï la nostra presència a través d'una postura corporal ferma, projectar la veu, vocalitzar les paraules i gesticular amb coherència.
 - Pathos: ser capaços d'establir contacte visual afable amb els que ens escolten i utilitzar recursos com compartir exemples personals i ser espontani, per mantenir una relació propera amb el receptor.
 - Logos: estructurar el discurs perquè el receptor pugui comprendre àgilment el que volem dir, argumentant eloqüentment i deixant clar en tot moment la intenció i propòsit del nostre missatge.
- Aquests tres aspectes que plantejava Aristòtil es podrien resumir en: Habilitats d'expressió (Ethos), habilitats de gestió emocional (Pathos) i habilitats de contingut (Logos). *(Per preparar bé aquests tres aspectes recomanem visualitzar aquest vídeo en el següent [enllaç](#))*
- Desglossem a continuació un guió per estructurar el missatge:
 - Presentar-nos.
 - Anunciar el tema.
 - Parlar del propòsit sobre el tema del que es parlarà (reflexionar, convèncer...)
 - Argumentar per donar suport al propòsit (màxim tres arguments).
 - Conclusió: compartir algun exemple personal o opinió que reforci el propòsit.
 - Agrair l'escolta i l'atenció del discurs.

COOL-
TIVA'T

COOL- TIVA'T

Guia didàctica elaborada pel Servei Educatiu de Viu el Teatre

Organitzat per:

 FOCUS
viu el teatre!

 660 810 375

 cooltivat@promentrada.com

 <https://ad.focus.cat/cooltivat/>

 [cooltivat.teatre](https://www.instagram.com/cooltivat.teatre)

Amb el suport:

